

Sygn. akt **III AUa 230/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Stachowiak /spr./

Sędziowie: SSA Katarzyna Wołoszczak

del. SSO Małgorzata Woźniak-Zendran

Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Tonak

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Poznaniu

sprawy **Biura (...) Sp. z o.o., J. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 8 grudnia 2015 r. sygn. akt VIII U 243/15

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz odwołujących po 270 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

del. SSO Małgorzata Woźniak-Zendran	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Katarzyna Wołoszczak
-------------------------------------	-------------------------	--------------------------

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z 7 listopada 2014 roku nr (...), znak (...)- (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 18 ust. 1, 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1, 5, 6 ustawy z 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, § 11 pkt 1 i § 12 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 29 maja 1996 roku w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy i art. 58 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny określił podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia J. J. podlegającej ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu u płatnika składek (...) sp. z o.o.

J. J. oraz płatnik składek Biuro (...) sp. z o.o. złożyli odwołania od decyzji, domagając się jej zmiany i orzeczenia co do istoty sprawy i stwierdzenia, że wymiar składek na ubezpieczenia J. J., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik podlegający ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu u płatnika składek Biuro (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., winien być ustalony z uwzględnieniem postanowień aneksu z 28 lutego 2014 roku do umowy o pracę oraz zasądzenia od organu rentowego na rzecz płatnika składek zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonej decyzji odwołujący zarzucili:

- niezbranie materiału dowodowego w sposób rzetelny i kompleksowy, a nadto nierozpatrzenie w sposób rzetelny i kompleksowy zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dokumentów przedłożonych przez ubezpieczoną i płatnika składek dotyczących wykonywania pracy oraz zakresu obowiązków pracowniczych nałożonych na ubezpieczoną w związku z zawarciem aneksu z 28 lutego 2014 roku do umowy o pracę, uzasadniających podwyższenie wynagrodzenia ubezpieczonej,

- sprzeczność istotnych ustaleń organu rentowego z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, a w konsekwencji przyjęcie, że zmiana wynagrodzenia J. J., dokonana aneksem z 28 lutego 2014 roku do umowy o pracę, nastąpiła na podstawie umowy sprzecznej z zasadami współzycia społecznego, z uwagi na:

- niezasadne przyjęcie, iż wynagrodzenie J. J. ustalone aneksem z 28 lutego 2014 roku do umowy o pracę, jest zawyżone, pomimo jej kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego uzasadniających podwyższenie wynagrodzenia z uwagi na nałożenie na nią nowych, dodatkowych obowiązków,

- niezasadne przyjęcie, iż ubezpieczona nie podjęła się wykonywania dodatkowych obowiązków wynikających z treści aneksu z 28 lutego 2014 roku do umowy o pracę,

- niezasadne przyjęcie, iż wynagrodzenie J. J. ustalone aneksem z 28 lutego 2014 roku do umowy o pracę, jest zawyżone, pomimo istnienia okoliczności organizacyjnych w przedsiębiorstwie płatnika składek uzasadniających zmianę stanowiska pracy, zakresu obowiązków, wynagrodzenia oraz wymiaru czasu pracy ubezpieczonej,

- wystąpienie niezdolności do pracy w połowie lipca 2014 roku, związane było ze zmianą warunków pracy i płacy ubezpieczonej,

- niezasadne przyjęcie, iż sytuacja finansowa i organizacyjna w przedsiębiorstwie płatnika składek, nie mogła stanowić uzasadnionej podstawy do zmiany stanowiska pracy, zakresu obowiązków, wynagrodzenia oraz wymiaru czasu pracy ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 8 grudnia 2015 roku w sprawie VIII U 243/15 zmienił zaskarżoną decyzję, wskazując jako podstawę do obliczeń należności na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne kwotę zadeklarowaną organowi rentowemu przez płatnika (pkt 1) oraz orzekł o kosztach procesu (pkt 2).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca J. J. uzyskała w 2008 roku tytuł zawodowy magistra na kierunku (...) w zakresie (...) na Wyższej Szkole (...) w P..

W 2011 roku odwołująca ukończyła na Uniwersytecie Ekonomicznym w P. na (...) studia podyplomowe w zakresie: (...) Nadto, wcześniej, w 2006 roku odwołując ukończyła szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej tj. (...), zorganizowany przez Ośrodek szkolenia kierowców (...) spółka cywilna.

Odwołująca jest członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia (...) w Polsce i sygnatariuszem Kodeksu zawodowej etyki w rachunkowości.

8 marca 2012 roku odwołująca uczestniczyła w seminarium zorganizowanym przez Stowarzyszenie (...) w Polsce (...) w W. Oddział (...) w P. w przedmiocie: „Jak zaoszczędzić VAT? – analiza najczęściej kontrolowanych obszarów VAT w 2012 roku.

12 marca 2012 roku odwołująca ukończyła szkolenie w zakresie Auditor wewnętrzny zintegrowanego systemu zarządzania jakością (...) (...) i środowiskiem (...) (...).

12 lutego 2013 roku odwołująca uzyskała certyfikat księgowy potwierdzający jej kwalifikacje i uprawnienia do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

W okresie poprzedzającym zatrudnienie u płatnika składek, odwołująca była zatrudniona w następujących miejscach pracy:

- w okresie od 25 maja 2009 roku do 24 sierpnia 2011 roku – (...) Hurtownie (...) sp. z o.o. na stanowisku księgowy,

- w okresie od 1 stycznia 2012 roku 30 czerwca 2013 roku – (...) s.c. J. N. Z. N. na stanowisku główny księgowy.

W latach 2007 – 2008 odwołująca również pracowała jako księgowa.

Płatnik składek Biuro (...) Sp. z o.o. istnieje od 2011 roku i prowadzi działalność m.in. w zakresie działalności rachunkowo – księgowej i doradztwa podatkowego. Od lipca 2013 roku wspólnikami w/w spółki są: odwołująca J. J. (25 udziałów), mąż odwołującej M. J. (25 udziałów). Prezesem zarządu spółki jest M. J., członkiem zarządu jest odwołująca J. J..

Do czerwca 2014 roku spółka miała 25 klientów.

4 lipca 2013 roku odwołująca i płatnik składek reprezentowany przez pełnomocnika wybranego uchwałą zgromadzenia wspólników – I. R. - zawarła umowę o pracę. Zgodnie z umową, odwołująca została zatrudniona na czas nieograniczony, na stanowisku samodzielnego księgowego, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem brutto w wysokości 2774,96 zł. Według pisemnie sporządzonego zakresu obowiązków odwołującej należały do nich: sprawdzanie poprawności księgowania, sporządzanie deklaracji podatkowych i sprawozdań finansowych, obsługa kadrowo – płacowa firm.

W początkowym okresie zatrudnienia odwołująca wdrażała się w czynności, zapoznawała z bazą klientów. W chwili objęcia udziałów przez odwołującą i M. J. w spółce na podstawie umowy zlecenia zatrudnieni byli M. S. oraz I. B.. Wówczas płatnik składek zajmował się obsługą księgową 25 – 30 klientów. Obowiązki I. B. przejęła odwołująca, z I. B. nie została zawarta zatem umowa zlecenia.

Odwołująca nie była jednak zadowolona z efektów pracy M. S., w jej ocenie wiele czynności przy księgowaniu mogło być wykonywanych w sposób automatyczny, w ten sposób można było zmniejszyć czas ich realizacji. Odwołująca informowała M. S. o swoich uwagach, mimo jednak jej zaleceń, nadal wykonywał on czynności księgowania ręcznie. M. S. nie podpisywał żadnych dokumentów, uzyskiwał wynagrodzenie netto 800 zł.

Z końcem maja 2014 roku płatnik składek zakończył ostatecznie współpracę z M. S., przy czym wstępowanie w obowiązki M. S. przez odwołującą następowało stopniowo, począwszy od marca 2014 roku.

28 lutego 2014 roku strony podpisały aneks do umowy o pracę. Zgodnie z aneksem – którego postanowienia miały obowiązywać od 1 marca 2014 roku – wynagrodzenie odwołującej miało wynosić 7.080,65 zł. brutto, wymiar czasu pracy miał zostać zmniejszony do $\frac{3}{4}$ etatu, stanowisko pracy odwołującej określono natomiast jako główny księgowy.

Strony sporządziły w formie pisemnej zakres obowiązków odwołującej na stanowisku główny księgowy. W ramach tych obowiązków odwołująca była zobowiązana do:

- sprawdzania pod względem formalnym i rachunkowym dokumentów księgowych dostarczanych przez klientów,
- wystawiania not korygujących,
- księgowania i dekretacji dokumentów księgowych, wyciągów bankowych, raportów kasowych,
- księgowania i rozliczania rozliczeń międzyokresowych przychodów i kosztów,
- weryfikacji rozrachunków,
- prowadzenia ewidencji środków trwałych i ewidencji wyposażenia,
- biorącej obsługi mailowej i telefonicznej klientów,
- obsługi kadrowo – płacowej firm (teczki osobowe, naliczanie wynagrodzeń, ewidencja urlopów, obliczanie zobowiązań PIT i ZUS).

Odwołująca przejmowała zatem kolejno do obsługi klientów, których księgowością dotychczas zajmował się M. S. m.in. T. T. (wspólnika w 3 spółkach obsługiwanych przez płatnika składek), T. B.. Nowo pozyskanych klientów – m.in. M. Ł. – obsługiwała już odwołująca. W ramach swoich obowiązków odwołująca zajmowała się zatem księgowaniem, reprezentowała klientów przed takimi instytucjami jak ZUS, US. Odwołująca była jedynym księgowym w w/w spółce.

W okresie kiedy płatnik składek zatrudniał M. S. biuro rachunkowe czynne było w godzinach 8,00 - 9,00 do 16,00 – 17,00 - czyli 8 godzin. Po przejściu jego obowiązków przez odwołującą, biuro było otwarte od 8,00 do 13,00 albo od 9,00 do 14,00.

W ramach zatrudnienia w oparciu o powyżej zawartą umowę o pracę, odwołująca wykonywała pracę księgową i zajmowała się obsługą księgową klientów płatnika składek, przy czym od marca 2014 roku zakres jej obowiązków stopniowo się poszerzał a od czerwca 2014 roku była jedynym księgowym zatrudnionym przez płatnika składek.

Odwołująca potwierdzała obecność w pracy poprzez podpisanie listy obecności.

Odwołująca stała się niezdolna do pracy w związku z problemami zdrowotnymi w ciąży od 16 lipca 2014 roku.

W trakcie nieobecności odwołującej płatnik składek zatrudnił męża odwołującej w pełnym wymiarze czasu pracy za minimalnym wynagrodzeniem. Nadto została zatrudniona w oparciu o umowę o dzieło D. G., księgowa. D. G. uzyskała wynagrodzenie miesięczne w wysokości 1200 zł. Zatrudnienie w/w osoby wiązało się z wymogiem zatrudnienia osoby posiadającej uprawnienia księgowej przez biuro rachunkowe.

Od przełomu czerwca i lipca 2014 roku płatnik składek zaczął tracić klientów, część z klientów zawieszała działalność gospodarczą, niektórzy klienci mówili, że mają problemy. Do końca 2014 roku odeszło kilku mniejszych klientów i jeden duży. Dwie duże firmy odeszły do końca 2014 roku: (...) oraz (...) i jeszcze 4 małych klientów.

W 2012 roku w/w spółka uzyskała zysk w wysokości 9.370,35 zł., w 2013 roku - 11.877,86 zł., a w 2014 roku - 19.933,23 zł.

Do dnia wyrokowania stosunek pracy łączący odwołującą i płatnika składek nie został rozwiązany (bezsporne).

Odwołująca zawarła 1 czerwca 2014 roku umowę o pracę z (...) s.c. T. Ł., A.. Zgodnie z umową odwołująca jest zatrudniona przez w/w pracodawcę na czak określony 5 lat tj. do 31 maja 2019 roku, na stanowisku pracownik biurowy, w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, za wynagrodzeniem 2950 zł. brutto. Wówczas odwołująca wykonywała pracę u tego pracodawcę w godzinach od 14 – 20.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji powołał podstawy prawne rozstrzygnięcia, tj. art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 1, art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 47 ust. 1, art. 41 ust. 13, art. 86 ust. 1 i ust. 2, ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 4 pkt 9 tej ustawy w zw. z art. 12 ust. 1 i art. 11 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Na wstępie rozważań Sąd I instancji wskazał, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż w ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych może być bowiem ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń.

Ponadto, wprawdzie w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, ale bezspornym pozostaje, iż wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia art. 18 § 1 k.p., umówienie się o wyższe od najniższego wynagrodzenie jest dopuszczalne, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Ocena wysokości wynagrodzenia uzgodnionego przez strony stosunku pracy na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych ma istotne znaczenie z uwagi na okoliczność, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Alimentacyjny charakter świadczeń przyznawanych z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz zasada solidaryzmu sprawiają, że płaca stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki nie może być ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie i nie może rażąco przewyższać wkładu pracy, by w konsekwencji składka na ubezpieczenie społeczne nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż wynagrodzenie za pracę ustalone dla odwołującej w aneksie do umowy o pracę sporządzonym 28 lutego 2014 roku w kwocie 7.080,65 zł. było uzasadnione.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji zaznaczył, że odwołująca uzyskała tytuł zawodowy magistra na kierunku (...) w zakresie „(...) na Wyższej Szkole (...) w P.. Nadto odwołująca ukończyła studia podyplomowe w zakresie: (...) oraz szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej tj. (...), zorganizowany przez Ośrodek szkolenia kierowców (...) spółka cywilna. Odwołująca jest członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia (...) w Polsce i sygnatariuszem Kodeksu zawodowej etyki w rachunkowości; uczestniczyła w seminarium dla adresowanym do księgowych, a także ukończyła szkolenie w zakresie Auditor wewnętrzny zintegrowanego systemu zarządzania jakością (...) (...) i środowiskiem (...) (...). Istotne jest również to, że odwołująca uzyskała certyfikat księgowy potwierdzający jej kwalifikacje i uprawnienia do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Odwołująca posiada również doświadczenie zawodowe jako księgowa, bowiem w latach 2007 – 2013 odwołująca również pracowała jako księgowa.

Przy ocenie zasadności ustalenia wynagrodzenia odwołującej na poziomie kwoty 7.080,65 zł. miesięcznie, istotne jest również to, w jakiej branży działa płatnik. W świetle zasad doświadczenia życiowego należy stwierdzić, że obsługa księgowa, w tym w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych (pełna księgowość) wymaga wyższych kwalifikacji oraz większego nakładu pracy, stąd też koszt takiej obsługi jest również wyższy aniżeli w przypadku prowadzenia ksiąg podatkowych. W ocenie Sądu Okręgowego, branża w jakiej działa płatnik – mimo jego przejściowych problemów – jest dochodowa. Również w świetle zasad doświadczenia życiowego nie sposób uznać, że wynagrodzenie 7.080,65 zł. miesięcznie, zatrudnionego na 3/4 etatu dla pracownika o tak wysokich kwalifikacjach i posiadającego kilkuletnie doświadczenie zawodowe jak odwołująca jest wygórowane.

W ocenie Sądu Okręgowego, zakwestionowana przez pozwanego organ rentowy wysokość płacy zasadniczej ustalonej przez strony jest w pełni ekwiwalentna do rodzaju, ilości i jakości wykonywanej pracy odwołującej, odzwierciedla także jej kwalifikacje i kompetencje, jak również jest płacą odpowiednią przy uwzględnieniu sytuacji finansowej firmy. Stąd też, postanowienie zawarte w treści aneksu do umowy o pracę sporządzonego w 28 lutego 2014 roku, a dotyczące wysokości wynagrodzenia nie może być uznane za nieważne tj. jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego.

Organ rentowy zaskarżył wyrok w całości składając apelację i zarzucając naruszenie prawa procesowego – art. 233 §1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zainteresowana J. J. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na mocy art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych jako pracownik.

Stosowanie do art. 18 ust. 1 w/w ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Za przychód zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy uważa się przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu m.in. zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Ustawa z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych w art. 12 ust. 1 stanowi, że przychodem są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została ustalona z góry, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Zgodnie z treścią art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Apelujący uzasadniając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazał, że Sąd Okręgowy zupełnie nie wziął pod uwagę sytuacji finansowej odwołującej (...) Sp. z o.o., która w żaden sposób nie uzasadniała 28 lutego 2014 roku trzykrotnego podwyższenia odwołującej wynagrodzenia przy zmniejszeniu etatu do $\frac{3}{4}$. Jak wynika z samego uzasadnienia wyroku, w roku 2013 (...) Sp. z o.o. poniosła stratę w wysokości 11 877,86 zł, natomiast za rok 2014 spółka poniosła stratę w wysokości 19933,23 zł. W momencie zawierania aneksu do umowy sytuacja finansowa Spółki musiała być odwołującym znana. Mimo to wynagrodzenie odwołującej zostało drastycznie podwyższone. Niewiarygodnie więc brzmi oświadczenie odwołującej na rozprawie 11 sierpnia 2015 roku, że źle w firmie działo się od lipca 2014 roku. Ponadto zdaniem skarżącego, trudno uznać za racjonalne podwyższenie odwołującej wynagrodzenia w lutym 2014 roku do kwoty 7 080,65 zł., gdy spółka w styczniu osiągnęła przychód w kwocie zaledwie 9 500 zł.

Skarżący podkreślił także, że wszystkie kwalifikacje zawodowe odwołująca J. J. zdobyła jeszcze przed 4 lipca 2013 roku, czyli przed zgłoszeniem do ubezpieczeń społecznych z podstawą 2 774,96 zł. na pełen etat. Tym samym kwalifikacje odwołującej nie mogły być podstawą do sporządzenia aneksu do umowy z 28 lutego 2014 roku.

W pierwszej kolejności za nietrafny należy uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego. Uzasadnienie środka zaskarżenia wskazuje raczej, że skarżący kwestionuje dokonaną przez Sąd Okręgowy wykładnię przepisów prawa. Wbrew twierdzeniom skarżącego, nie sposób uznać, iż

dokonane przez Sąd Okręgowy istotne ustalenia faktyczne pozostają w sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym; Sąd Apelacyjny przyjął je za własne.

W dalszej kolejności Sąd Apelacyjny za zasadne uznał wskazać, że wynagrodzenie ustalone odpowiednio, to wynagrodzenie należne, właściwe, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

Ponadto, podkreślić trzeba, że wynagrodzenie jest majątkowym odpowiednikiem pracy wykonanej w ramach stosunku pracy, świadczeniem odwzajemniającym jej wartość.

Dodać należy, że stosunek pracy charakteryzuje zasada ponoszenia przez pracodawcę kilku rodzajów ryzyka: gospodarczego, technicznego i osobowego. Z ponoszenia przez pracodawcę ryzyka gospodarczego wynika niedopuszczalność obciążania pracownika skutkami ujemnych wyników działalności gospodarczej. W zakresie wynagrodzenia za pracę zasada ta ma oparcie normatywne w cytowanym już art. 78 § 1 k.p. Przepis ten nie przewiduje możliwości konstruowania indywidualnych wynagrodzeń (wynagrodzenia za pracę) w zależności od dodatniego wyniku ekonomicznego jednostki organizacyjnej, w której pracownik jest zatrudniony, względnie całego zakładu pracy, ewentualnie w zależności od uzyskanego przez pracodawcę zysku netto.

Sąd Najwyższy w wyroku z 24 września 2009 roku w sprawie II PK. 57/09 wskazał, że istnienie systemów premiowania, które poprzez stworzone fundusze premieowe nawiązują do wyników działalności gospodarczej nie stanowią argumentu na rzecz tezy o dopuszczalności obciążenia pracownika ryzykiem gospodarczym, które spoczywa na pracodawcy. Nie jest zatem również dopuszczalne konstruowanie wynagrodzenia zasadniczego pracownika w taki sposób, że jeden z jego elementów jest wprost i bezpośrednio powiązany z ryzykiem gospodarczym pracodawcy.

Ponadto, w literaturze prawniczej zwraca się uwagę na to, że swoboda działalności gospodarczej stanowi tzw. publiczne prawo podmiotowe o charakterze negatywnym, któremu odpowiada ogólny obowiązek państwa nienaruszania swobody działania beneficjentów tego prawa w sferze działalności gospodarczej (A. Walaszek-Pyziół, Swoboda działalności ..., s. 8-13). Wolność gospodarza jest konstrukcją danego porządku prawnego i oznacza domniemanie swobody podejmowania i prowadzenia działalności przez przedsiębiorców, jeżeli (i dopóki) co innego nie wynika z przepisów ustawowych (S. Biernat, Podejmowanie. ..., s. 10). Zasadą jest swoboda przedsiębiorcy, a wyjątkiem zakazy i ograniczenia. Tych ostatnich nie domniemywa się - muszą być one ustanowione wyraźnie. Domniemanie przemawia natomiast na rzecz swobody przedsiębiorcy (in dubio pro libertate). Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów SN z 10 stycznia 1990 roku w sprawie III CZP 97/89.

W ocenie Sądu II instancji, z uwagi na powyższe, w realiach niniejszej sprawy zestawianie wynagrodzenia odwołującej do zysków firmy było bezzasadne. Spółce – pracodawcy przysługiwała znaczna swoboda w określeniu wysokości wynagrodzenia odwołującej. Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażany w orzecznictwie, iż jedynie "rażąco wysokie" wynagrodzenie za pracę może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego, z czym w rozpoznawanej sprawie nie mamy do czynienia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 wyroku.

Sąd II instancji obciążył organ rentowy kosztami postępowania kosztami postępowania odwoławczego w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. a także § 11 ust. 2 rozporządzenia § 12 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie. Apelująca nie zgłosiła wniosku o zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem II instancji.

del. SSO Małgorzata Woźniak-Zendran	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Katarzyna Wołoszczak
-------------------------------------	-------------------------	--------------------------